

**Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu**

**İKİ ONİLLİK FƏALİYYƏTİN
HESABAT MƏNZƏRƏSİ**

“ELMİ İNFORMASIYA” ŞÖBƏSİ - 20

İKİ ONİLLİK FƏALİYYƏTİN HESABAT MƏNZƏRƏSİ

«Elmi İnformasiya və Tərcümə» şöbəsinin 20 yaşı

“Ədəbiyyat dil, din, bədii təfəkkür, sosial-psixoloji davranış və s. kimi stereotiplərin, etnik atribut və elementlərin bir yerə cəm olduğu fondur. Bu fondun mətn cəbbəxanası çoxsistemli və çoxfunksiyalı informasiyaların cəmi, məcmusu kimi səciyyəlidir... Ədəbiyyatşünaslıq irəliyə hərəkətin strateji, magistral, yolunda ədəbi materialı yenə də ilk növbədə dil, fikir, sənət hadisəsi kimi öyrənməkdə davam edəcəkdir, lakin həm də üstəlik xalis sosial kontekst – insan davranışlarını və bəşərin təfəkkür nizamını öyrənən ən yeni, modern elmi istiqamətlərin informasiya, bilgi bankı da bu magistralin tərkib hissəsi olacaqdır”

Yaşar Qarayev. Riyazi ədəbiyyatşünaslığa giriş

Müasir qlobal informasiya resursları mühitində milli elmi, ədəbi-mədəni irsimizin mühafizəsi, tədqiqi və təbliği istiqamətində fəvqəladə bir missiya - dialoq, informasiya və informasiyalaşdırma mədəniyyəti, erməni təcavüzünə məruz qalmış ərəzilərimiz, işğal edilən milli ədəbi-mədəni irsimiz haqqında həqiqətləri dünyaya çatdırmaq missiyası Azərbaycan ədəbiyyatşünaslarının öhdəsinə düşən müqəddəs vəzifələrdəndir.

ŞÖBƏNİN YARANMA TARİXİ

Ədəbi-mədəni, elmi irsimizin elektron informasiya şəbəkəsinin inkişafına və real nailiyyətlərinə innovativ quruculuq məntiqi, cəmiyyətin tələbatı və zərurət meyarları ilə yanaşılmalıdır. Bu məqsədlə, AMEA Rəyasət Heyəti, 2000-ci ildə Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun nəzdində “İnternet-intellekt” nəzəri-eksperimental laboratoriyanın yaradılması haqqında qərar verdi. Nəzəri-eksperimental laboratoriyanın 2001-2010-cu illərdə reallaşdırılmalı olan strateji proqramında Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi və ədəbi şəxsiyyətləri haqqında xülasələri, ədəbiyyatşünaslığa dair icmalları və “İnternet-İntellekt” struktur-semiotik araşdırmaları, dünya elminin son nailiyyətləri və s. əks etdirən bülletenlərin nəşri də (bir-neçə sayı şap edilmişdir) nəzərdə tutulurdu. Burada çalışan gənc alimlər, indi isə artıq filologiya elmləri doktorları Seyfəddin Rzasoyun, Nikpur Cabbarlının, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Ağaverdi Xəlilovun fəaliyyətləri ilə gələcəkdə formalaşacaq yeni şöbənin təməli qoyulmuş oldu.

Qlobal informasiya mühiti elmi yaradıcılıq sahələrində baş verən proseslərin daha məhsuldar, innovativ fəaliyyət formalarına keçidini zəruri edirdi. Məhz bu səbəbdən, AMEA Rəyasət heyətinin 30 oktyabr 2001-ci il tarixli qərarı ilə Laboratoriya daha innovativ fəaliyyət istiqamətlərinə və struktura malik «Elmi informasiya və biblioqrafiya» şöbəsinə çevrilmiş oldu.

Elmi biliklərin istehsalı, mühafizəsi, işlənməsi və reallaşdırılması ilə yanaşı filoloji tədqiqatların informasiya təminatı işinin təşkili şöbənin əsas fəaliyyət istiqamətlərini dəyişmiş oldu. Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığı sahəsində innovativ informasiyalaşdırma metodlarının tətbiqi, Azərbaycan klassikləri və müasir simaları, ədəbiyyatşünas alimlər,

Azərbaycan ədəbiyyat tarixinin ayrı-ayrı dövrləri, mərhələləri, ədəbi mühitlər və s. həsr olunmuş elmi –sahəvi, retrospektiv, personal, cari və s. biblioqrafik resursların, elektron nəşrlərin hazırlanması və təbliği də bura daxil idi.

2001-ci ildən yenilənmiş struktur hissəyə 2013-cü ilin mart ayına qədər Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin, Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Əmin Tahir oğlu Əfəndiyev (1933-2014) rəhbərlik etmişdir. Qeyd edək ki, Ə.T.Əfəndiyev “Azərbaycan-latış ədəbi əlaqələri tarixindən” mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə etmiş (1972), “İlyas Əfəndiyevin həyat və yaradıcılığı” mövzusunda doktorluq dissertasiyasını tamamlamışdır. 40-a yaxın kitabı işıq üzü görmüş müəllif Azərbaycan və dünya ədəbiyyatı, ədəbiyyatşünaslıq sahəsində 100-ə yaxın elmi əhəmiyyətli biblioqrafik göstəricilərin tərtibçisi, müəllifi və redaktorudur.

Şöbənin tədqiqatçılara göstərdiyi informasiya xidmətinə elmi tədqiqatların informasiyalaşdırılmasına yardım; beynəlxalq elektron elmi bazalarla tanışlıq və nəşr olunmaq imkanları, konfrans, müşavirə, elmi sessiya və s. haqqında məlumatlandırma, Azərbaycan ədəbiyyatı və ədəbiyyatşünaslığına veblioqrafik resursların tərtibi və s. fəaliyyət növləri də daxil edildi.

Şöbədə, 2001-ci ildən çıxan “İnternet-İntellekt” araşdırmalar bülleteni “Ədəbiyyatşünaslıq” informasiya bülleteni (2009-cu ilə qədər) adı ilə hər il 4 sayı işıq üzü görməklə çap edilməyə başladı ki, bu nəşrlərdə Azərbaycanda və xarici ölkələrdə filologiya sahəsində elmi araşdırmalar, nəşrlər, toplular, yazılar, elektron kitabxanalar, tammətli elmi bazalar və s. haqqında geniş və operativ məlumatlar öz əksini tapırdı.

2013-cü il bütövlükdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, o cümlədən Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu üçün əhəmiyyətli bir mərhələ təşkil edir. Həmin ildə

AMEA-da aparılan struktur islahatlar Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun tarixində də əsaslı islahatlar dövrü kimi yadda qaldı. AMEA-nın vitse prezidenti, Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru akademik İsa Həbibbəylinin rəhbərliyi ilə ədəbiyyatşünaslıq elminin daha səmərəli inkişafını nəzərdə tutan «Azərbaycan mühacirət ədəbiyyatı», «Ədəbi tənqid» şöbələri «Nizamişünaslıq» və «Füzulişünaslıq» sektorları fəaliyyətə başladı. Akademik İ.Həbibbəylinin göstərişi ilə şöbə «Elmi informasiya və tərcümə» adlandırılaraq yeni fəaliyyət istiqamətləri müəyyən edildi. Eyni zamanda, elmi inkişafı pillə-pillə izləməyə, öyrənib ümumiləşdirməyə imkan yaradacaq «Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun nəşrlərinin biblioqrafiyası»nın hazırlanması da şöbənin yeni bir fəaliyyət istiqamətinə çevrildi. Hazırda 20 yaşı tamam olan «Elmi informasiya və tərcümə» şöbəsi İnstitutun elmi informasiya mühitinin fəal struktur tərkibi kimi müxtəlif istiqamətlərdə böyük işlər görməkdədir. Şöbəyə 2014-cü ildən filologiya elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Zakirə Əliyeva rəhbərlik edir.

2014-cü ildə “Türkiyə ədəbi mühiti və Anar yaradıcılığı” mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək filologiya üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsinə layiq görülmüşdür. 2 monoqrifiya, 30-dən artıq biblioqrafik nəşr, yerli və xarici mətbuatda, elmi toplularda dərc edilmiş 80-a yaxın elmi-publisistik məqalələrin müəllifidir.

“Nadir nəşrlərin mühafizəsi və konservasiyası” (YUNESKO), “Azərbaycan ədəbiyyatı xəzinəsi “Azeribooks” SD nəşri”, “Azərbaycan dilinin tərcümə xəzinəsi” (YUNESKO), “Qafqazın yaddaşı: milli-dini-etnik tolerantlıq”, “Uşaqlar və kitablar: gələcəyin dialoqu” və s. Azərbaycan Respublikasının 2003-2008-ci illərdə inkişafına dair Dövlət proqramı üzrə “Ədəbi yaddaşımız “Ədəbiyyat qəzeti”, “Qutenberq-Azərbaycan elektron kitabxanası”və s. layihələrin iştirakçısı və müəllifidir.

2016-cı ildə Xurşudbanu Natəvan mükafatına layiq görülmüşdür.

1998-2017-ci illərdə “İnformasiya-Hamı üçün” (Helsinki, (Finlandiya), “Kitabxanalar, nəşriyyatlar dəyişən dünyada” (Ukrayna), “İnformasiya cəmiyyəti - qlobal dünya” (S-Peterburq, Moskva), “I Türk xalqları ədəbiyyatı Uşaq ədəbiyyatı”, “II Türk xalqları ədəbiyyatı Uşaq ədəbiyyatı” (İstanbul, Muğla -Türkiyə), VIII. Uluslararası Eğitim Araşdırmaları Kongresi (Türkiyə), “Türk xalqları ədəbiyyatı: mənşəyi, inkişaf mərhələləri və problemləri”(Bakı), “Azərbaycan mühacirət ədəbiyyatı: reallıqlar, problemlər, vəzifələr” (Bakı), “XX əsrdə türk-müsəlman xalqlarına qarşı soyqırımları”(Lənkəran) və s.konfrans və simpoziumlarda iştirak etmiş, məruzələri dinlənilmişdir.

ŞÖBƏNİN NƏŞRIYYAT FƏALİYYƏTİ VƏ BIBLIOQRAFİK RESURLAR

Nəşriyyat sahəsində şöbənin nailiyyətləri əsasən iki istiqamətdə davam etməkdədir: Ənəvi nəşrlər və elektron resurslar.

Şöbənin bu gün də davam edən nəşriyyat fəaliyyətinin əsas hissəsini elmi əhəmiyyətli biblioqrafik göstəricilər təşkil edir ki, onların sırasında “Kamal Talıbzadə” (2001), “Yaşar Qarayev”, “Azadə Rüstəмова” (2003), “Azərbaycan” (1923-2003) (2004), “Həmid Araslı” (2009), “İslam Ağayev” (2014), “Ədəbiyyat qəzeti” (Birinci cild 1934-1964) (2014), Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun nəşrləri (2012; 2013; 2014; 2015; 2016; 2017; 2018; 2019; 2020), “Mirzə Fətəli Axundzadə-200”, “Akademik İsa Həbibbəyli”, Nizami Gəncəvi ad. Ədəbiyyat İnstitutunun əməkdaşlarının nəşrləri” (illik biblioqrafik salnamə - 2013-cü ildən nəşr edilir),

“Müstəqllik dövründə Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda müdafiə edilmiş dissertasiyalar: biblioqrafiya” və s. onlarla nəşr vardır.

«Azərbaycan» dərgisinin nəşrə başlanmasının 80 illiyinə həsr edilmiş biblioqrafik göstərici (Tərtibçi Ə.Əfəndiyev, ixtisas redaktoru Z.Əliyeva) - Biblioqrafik nəşrdə jurnalın 1923-cü ildə buraxılmış ilk sayından 2003-cü ilə qədər işıq üzü görmüş saylarında xalqımızın, o cümlədən xarici ölkələrin yüzlərlə müəlliflərinin minlərlə şeir, poema, hekayə, oçerk, povest, roman, dram əsəri, məqalələri, tərcümə əsərləri və digər materialları öz biblioqrafik əksini tapmışdır.

Elmi informasiya və tərcümə şöbəsi alimlərimizin ədəbiyyat tarixi, ədəbiyyatşünaslıq, ədəbi tənqid sahələrində elmi fikirlərini dünyaya çıxarmaqda, dünyanın elmi dəyərli

informativ məhsullarını tədqiqatçılarımıza sistemli və əlverişli şəkildə, səmərəli interaktiv üsullarla çatdırmaqda davam edir. 20 il ərzində şöbədə müxtəlif elmi mövzularda, yubileylərə, müxtəlif mövzularda keçirilən konfrans və simpoziumlara, əlamətdar tarixi günlərə həsr edilmiş 20 minə yaxın slayd-təqdimat və video-təqdimatlar hazırlanaraq youtube kanalında təqdim edilmişdir ki, bu da dünyanın informasiya məkanında milli kimliyimizi təbliğ və təsdiq etməyə yönəlmiş, elmin populyarlaşdırılmasını nəzərdə tutan fəaliyyət sahəsidir.

LAYİHƏLƏR

Ədəbi yaddaşımızın «Ədəbiyyat qəzeti»: bibliografiya

-2003-2008-ci illər Dövlət proqramında nəzərdə tutulmuş layihə çərçivəsində 1934-1964-cü illəri əhatə edən ilk cildi - I cildi – 1934-1964 - nəşr edilmişdir. II cildin – 1975-1995, III cildin – 1996-2006, IV cildin – 2007-2013-cü illəri əhatə etməsi nəzərdə tutulmuşdur. Milli ədəbi irsimizi çoxillik ictimai-siyasi fırtınalardan mühafizə edib günümüzdə qədər yaşadan bir dövrü nəşr olmaqla bərabər, söz sərvətimizin ədəbi salnaməsinin bibliografiyasıdır.

“Azərbaycan ədəbiyyatının qızıl fondu: elektron antologiya” - www.azeribooks.aznet.org - elektron kitabxanası. Təxminən 50-60 cildlik materialı əhatə edən «Antologiya»da - şifahi xalq ədəbiyyatı nümunələri – 55 nağıl, 20 dastan, 2 mindən artıq atalar sözü, bayatılar, aşıq yaradıcılığı, tapmacalar və s. toplanmışdır. Musiqi və miniatür rəsm nümunələri ilə müşayiət olunan vəsaitin ikinci hissəsində yazılı ədəbiyyat – XI əsrdə yaşamış Qətran Təbrizinin əsərlərindən başlanıb Məhsəti, Xaqani, Nizami, Nəsimi,

Füzuli, Vaqif və b. sənətkarların əsərləri, XIX əsrə qədər olan yazıçılarımızın ədəbi irsi, qısa tərcümeyi-halları və haqqında yazılmış əsərlərin bibliografyası verilmişdir.

“Azərbaycan dilinin tərcümə xəzinəsi” - 2007-2009-cu illərdə reallaşdırılmışdır - www.tercume.az. Layihənin məqsədi son 60 ildə, xüsusən müstəqillik illərində Azərbaycan dilindən xarici dillərə (rus, ingilis, alman, fransız, ərəb və fars), eləcə də xarici dillərdən Azərbaycan dilinə tərcümə edilmiş əsərlərin elektron bibliografik məlumat kataloqunu yaratmaq olmuşdur. Şöbə Respublikada ilk dəfə Azərbaycan ədəbiyyatı və ədəbiyyatşünaslığa aid materialların xarici dillər üzrə (7 dildə - Azərbaycan, rus, ingilis, fransız, alman, fars və ərəb) bibliografik məlumat bazasını hazırlamış və bu məlumatları saytında yerləşdirilmiş, təkcə «Müstəqillik dövrünün tərcümə ədəbiyyatı» adlı bazaya 5500-ə yaxın material daxil edilmişdir. Burada Azərbaycan dilində 3735, rus dilində 800-dən çox, alman dilində 87, ingilis dilində 480, fransız dilində 64, fars dilində 71, ərəb dilində 18 və s. bibliografik təsvir verilmişdir.

«Qutenberq-
Azərbaycan» elektron
kitabxanası - “Qutenberq”

Ümumdünya Qeyri-kommersiya təşəbbüsü çərçivəsində informasiya resurslarının Azərbaycan dilində (latın qrafikasında) yaradılması və yayılması layihəsi əsasında yaradılmışdır. Şöbənin əməkdaşları «Qutenberq – Azərbaycan» layihəsinin iştirakçısı olaraq milli ədəbi irsin mühafizəsi və İnternet vasitəsilə təbliği, bədii əsərlərin kağız variantından elektron daşıyıcılarına köçürülməsi sahəsində də xeyli iş görmüşlər. Akademik B.Nəbiyevin rəhbəri olduğu bu layihə üzrə iş planlı şəkildə aparılmış, Q.B.Zakir, M.F.Axundov, S.Ə.Şirvani, - N.B.Vəzirov və b. əsərlərinin elektron variantları hazırlanmışdır.

www.gutenberg.aznet.org

Şöbənin əməkdaşları Ə.Əfəndiyev, Z.Əliyeva Mədəniyyət Nazirliyinin layihəsi çərçivəsində Azərbaycan regionlarında ədəbi-mədəni ekoloji mühitə dair ölkəşünaslıq xarakterli məlumat bazasının yaradılması (Lerik, Yardımlı, Masallı, Lənkəran rayonları - 2010) və “Kitabxan işi haqqında Qanun” hazırlanması ərəfəsində müvafiq konsepsaiyanın hazırlanmasında iştirak etmişlər.

2014-cü ildə layihə üzrə “İnformatika və Filologiya: filoloqun informasiya mühiti və onun təşkili prinsipləri” mövzusunda kompleks kurslar təşkil etmişdir.

“Ədəbiyyatşünaslığa dair Dissertasiyaların Sistemləşdirilmiş Elektron Məlumat Bazası” –

2005-ci ildə respublikamızda ədəbiyyat sahəsində aparılan elmi-tədqiqat işlərinin əlaqələndirilməsi, müdafiə olunan namizədlik və doktorluq dissertasiyalarının qeydiyyatı, uçotunun aparılması, Ədəbiyyat İnstitutunda mərkəzləşdirilərək, elektron bazasının yaradılması rəhbərliyin sərəncamı ilə “İnformasiya və bibliografiya” şöbəsinə tapşırıldı.

Bazanın yaranması (müəlliflərə və mövzulara görə) Respublikamızda tədqiqat mövzularının əhatə dairəsini, tədqiqat obyektinə araşdırıcıların müxtəlif elmi aspektdə yanaşmalarını, hər hansı ədəbi şəxsiyyət, ədəbi cərəyan, ədəbi mühit və s. haqqında araşdırmaların istiqamətlərini müəyyən etməyə, paralelçiliyi, təkrarçılığı aradan qaldırmağa imkan verir, tədqiqatçıların mövzu seçimində, dəqiqləşdirmələr aparılmasında və s. istifadə edilir.

NEZAMI GƏNCƏVİ HAQQINDA

- Böyük insanpərvər Nizami Gəncəvi - Mübariz Əliyev
- İrən ədəbiyyatşünaslığında Nizami irsini tədqiq. - Acazov Cəfər Mirbaba oğlu
- «Qurano əhsasları Nizami «Xamsasində mənəvi-İlahi və estetik qaynağı kimi - İbrahim Xanli
- Əbşolli oğlu
- Müqəddimə və onun Nizami poemalarının janr-poetik sistemində ideya-forma funksiyası - Şaməlov Ələm
- Nizami Gəncəvi və Azərbaycan xalq yaradıcılığı - Əskərov Məmməd
- Nizami Gəncəvinin əsərlərinin əlman dilinə tərcümələrinin müqayisəli təhlili - Əfəndiyeva Tənəli Zöhrə qız
- Nizami Gəncəvinin «Xamsasində işlədilmiş süsni adların bədii-estetik vasitələri - Hacıyeva Vəfa Davud qız
- Nizami Gəncəvinin «Xəzrə və Şirvan» poeması və eyniadlı Əmir Xəzrə Dəhlizinin poeması - Əliyev Qənzəli
- Nizami Gəncəvinin «Əlqəbəməsinin təqdimatı mətni - İbrahimov F.Q.
- Nizami Gəncəvinin «Əskəbəməmə» əsəri - Abbasov Əli
- Nizami Gəncəvinin «Şirvan xatiməsi» əsərinin ideya-bədii xüsusiyyətləri - Hüseynov X.M.
- Nizami irsini Avropa şərqşünaslıq elmində tədqiqat və nəqri tərtibi - Acazov M.
- Nizami poeziyasında peyğəmbər - Hacıyeva Rana
- Nizami və əlman ədəbiyyatı - Ağayev A.
- Nizami və Qərbi ədəbiyyatı - Ağayev Əlikür
- Nizami yaradıcılığının İngilisdilli ədəbiyyatşünaslıqda tədqiqatı - Arzumənova İmpərial
- Nizami yaradıcılığının İtaliyada tədqiqatı və tərcüməsi - Çingizova Cəmil Şəmil oğlu
- Nizami irsini İtaliya-şirvan gələcəkləri - Məzəyeva Şüküfə
- Nizami irsini «Leyli və Məcnun» poeması - Çingiz İsmail
- Nizami irsini İrland - Yasifov Xəlil
- Nizami irsini peyzoloji gələcəkləri - Abbasov Muxtar
- Nizami irsini «Yeddi gələcəli» mətnində «dünayə» modeli və onun xüsusiyyətləri - İbrahimov Seyfəddin
- Nizami irsini «Yeddi gələcəli» poeması - Kərimova Teymur
- Nizami irsini «Yeddi gələcəli» poeması - İngilisdilli şərqşünaslıqda - İsmayilov Məyil Yəqub oğlu

WWW.LITERATURE.AZ – SAYTI

Ədəbiyyat İnstitutunun saytının hazırlanması ilə əlaqədar işlərə 2009-cu ildə start verilmişdir. İnformasiya Texnologiyaları İnstitutunun əməkdaşları ilə birgə hazırlanmış layihə əsasında - maketi, struktur quruluşu, dizaynı, bölmələri, yerləşdiriləcək materialların həcmi, texniki və proqram təminatı, operatorların hazırlığı və s. – saytın ilkin variantı istifadəyə verilmişdir. 2010-2012-ci illərdə “Ədəbi gündəm”, “Gənc mütəxəssislər birliyi”, “İnnovasiya fəaliyyəti və layihələr”, Onlayn kitabxana” və başqa bölmələr üzrə vebometrik statistika və analitik təhlillər aparılmış, yenilənmə prosesləri davam etdirilmişdir.

2017-ci ilin yanvar ayında Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun Time4soft şirkəti ilə bağladığı müqaviləyə əsasən www.literature.az saytının üç dildə yeni versiyasının təqdimatı keçirilmişdir. Qeyd edək ki, saytın yeni versiyasının ideya müəllifi və baş elmi məsləhətçisi AMEA-nın vitse-prezidenti akademik İsa Həbibbəyliydir.

Azərbaycan ədəbiyyatı, ədəbiyyatşünaslığı və ədəbi tənqidin informasiyalaşdırılması (tarixi – təcrübi- nəzəri inkişaf yolu və prioritet istiqamətlər, perspektivlər) sahəsində – məlumat bazalarının (mətn, biblioqrafik, vebqrafik, elektron və ənənəvi) təşəkkülü şöbənin fəaliyyətinin əsas istiqamətlərinə çevrildi. Şöbədə filologiya üzrə xüsusi və ya universal alqoritmlərin tətbiqini nəzərdə tutan informasiyalaşdırma imkanlarının öyrənilməsi və tətbiqi sahəsində işlər başlandı.

Məhz akademik İsa Həbibbəylinin təşəbbüsü ilə 2013-cü ildən başlayaraq nəşr edilən “Ədəbi proses” topluları, Ədəbiyyat İnstitutunun əməkdaşlarının elmi əsərlərinin biblioqrafik salnamələri həm ənənəvi formada, çap edilməklə yanaşı, elektron resurs kimi işlənilərək saytımızda təqdim edilməyə başladı.

SOSIAL ŞƏBƏKƏLƏRDƏ. ELEKTRON RESURLAR

Youtube.com

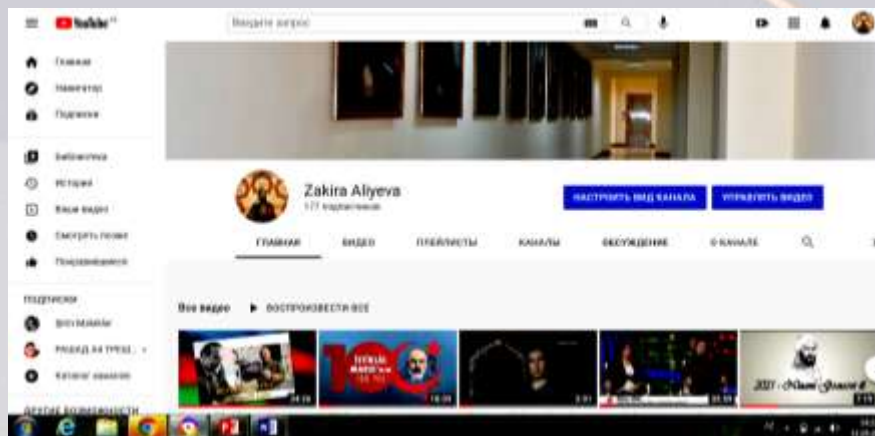
https://www.youtube.com/channel/UCS4LxZV1Jsk-TN_G_zFnTNA

- bu kanalında Azərbaycan ədəbiyyatı və ədəbiyyatşünaslığını təqdim və təbliğ edən elektron resurslar:

“İmadəddin Nəsimi”, Nizami Gəncəvi”, “Molla Pənah Vaqif”, “Cəlil Məmmədquluzadə”, “Cəfər Cabbarlı”, və b. klassiklərimizə, “Həmid Araslı”, “Nazif Qəhrəmanlı”, “Əziz Şərif”, “Əli Sultanlı”, “Yaşar Qarayev”, “Mirzağa Quluzadə”, “Əziz Mirəhmədov”, “Bəkir Nəbiyev”, “Əliyar Səfərli”, “Məsud Əlioğlu” və b. ədəbiyyatşünas alimlərimizə,

Əlamətdar və tarixi hadisələrə həsr olunmuş “Ədəbiyyatda Heydər Əliyev obrazı”, Elm festivalı”, “Azərbaycan qadını elmdə və ədəbiyyatda”, “Fizika və lirika”, “Ədəbi proses”, “Xocalı” və s. həsr olunmuş video-təqdimatlar, video-çarxlar tərtib edilərək təqdim və təbliğ olunur.

“Əlişir Nəvai”, “Moldav ədəbiyyatı”, “Məhtimqulu Fəraqi”, “Ernest Heminquey”, “Yapon ədəbiyyatı”. “Çin ədəbiyyatı”, “Vyetnam ədəbiyyatı”, “Cəlaləddin Rumi”, “Sədi Şirazi”, “Zahirəddin Məhəmməd Babur”, “Monqol ədəbiyyatı”, “Vole Soyinka-Nobel laureatı” və b. dünya ədəbiyyatı və ədəbi şəxsiyyətlər;

BEYNƏLXALQ ƏLAQƏLƏR

Avropa Şurasının Mədəniyyət Siyasəti Departamenti tərəfindən irəli sürülən regional «STEYC» layihəsi çərçivəsində «Vətəndaş cəmiyyətində informasilaşdırma və qlobal perspektivlər» mövzusunda beynəlxalq konfrans (Helsinkidə (Finlandiya), 2003), YUNESKO-nun «Hamı üçün informasiya» beynəlxalq konfrans (Sankt-Peterburq, 2004), «Türk dünyası gənclik və uşaq edebiyatı» (İstanbul, 2008) və başqa konfranslarda şöbə əməkdaşları elmi-informativ təşəbbüslərlə çıxış etmişlər.

Avropa Şurasını «STEYC» layihəsi çərçivəsində Finlandiyanın Helsinki şəhərində (sentyabr, 2003) «Vətəndaş cəmiyyətində informasilaşdırma və qlobal perspektivlər» mövzusunda beynəlxalq konfransda Azərbaycanı təmsil edən iki nümayəndədən biri Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun «İnformasiya və bibliografiya» şöbəsinin elmi işçisi Zakirə Əliyeva olmuşdur. Konfransın gedişində dünya xalqlarının ədəbiyyatını əks etdirən elektron resursların təqdimatı çərçivəsində Azərbaycan ədəbiyyatının ilk elektron konservasiya nəşri (Tərtibçi-müəlliflər Ə.Əfəndiyev, S.Kolarova) nümunəsi olan «Azərbaycan ədəbiyyatının qızıl fondu» (CD) nümayiş etdirildi və haqqında ingilis dilində ətraflı məlumat verildi. Həmin elektron nəşr Finlandiya Parlament Kitabxanasına hədiyyə olundu. Bu haqda məlumat:

<http://www.eduskunta.fi/kirjasto/Home/Uutta/wsis.htm>

<http://www.porstua.net/porlib/>

Z.İ.Əliyeva 2006-cı ildə Belqorod Dövlət Universitetinin “Elm və mədəniyyət sahəsində strategiya və innovasiya fəaliyyəti” üzrə akademik kursunu bitirərək diplom almışdır.

Şöbənin əməkdaşları Rusiyada, Ukraynada, Dağıstanda, Finlandiyada, Türkiyədə beynəlxalq tədbirlərin, konfransların iştirakçısı olmuş, məruzələrlə çıxış etmişlər.

“QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!”

Bu tammətnli elektron bazaya 44 günlük Vətən mücadiləsi boyunca Qarabağ savaşının hər anını həyəcan və məsuliyyətlə, Vətən təəssübkeşliyi izləyən Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun alimlərinin yazıları toplanmışdır. 44 günlük Vətən müharibəsi dönməində digər elmi qurumların və mətbuat orqanlarının informasiya kanalları ilə operativ informasiya mübadiləsi aparan şöbə Qarabağa dair müxtəlif ədəbi-mədəni, tarixi hadisələrə dair alimlərimizin araşdırmalarını (100-ə yaxın), video və slayd təqdimatları ictimaiyyətə və bütün dünyaya çatdırmaqda idi. AMEA-nın vitse prezidenti, akademik İsa

Həbibbəylinin “İlham Əliyevin mükəmməl xilas modeli”, Azərbaycan-Türkiyə birliyi: Türk dünyası üçün örnək”, “Bütövlüyün təntənəsi Zəfərin isti izlərinin poeması”, “Ermənistanın öz məğlubiyyətini danmaq cəhdləri və saxtakar təxribatşılığı”, “Vətən savaşında tarixi zəfər: Heydər Əliyevdən İlham Əliyevə”, “Azərbaycan prezidentinin siyasəti qalib gələcək”, “Qələbə paradı; qəhrəmanlıq

salnaməmizin nadir tarixi hadisəsidir” və başqa alimlərimizin yazıları ədəbiyyatşünaslıq elmimizin Vətən çağırışı kimi səslənirdi.

Ağdam, Laşın, Kəlbəcər, Şuşa harayı ilə döyüşən ordumuzun hər qələbəsindən ruhlandıqca, üçrəngli bayrağımız işğaldan azad olunmuş ərazilərdə dalğalandıqca sevinci, qüruru dalğalanan xalqın bu mənəvi haqqını ifadə etmək ədəbiyyatşünaslarımızın, təbliğ etmək isə Şöbəmizin müqəddəs vəzifəsinə, operativ fəaliyyətinə çevrildi. AMEA-nın

müxbir üzvü Tehran Əlişanoğlunun “Tarixin fürsəti”, professor Tahirə Məmmədin “Qarabağ savaşı: Sözümlər və Özümlər”, “Şuşa ədəbi məclisləri: funksiya və missiyası”, filologiya elmləri doktorları Vaqif Yusiflinin “Ümid sənədir ancaq Azərbaycan əsgəri!”, Pərvanə Bəkirqızının “Mədəni dəyərlərimizə qarşı erməni barbarlığı”, “Uşaqlığımın yay ayları: Qarabağ”, Əlizadə Əsgərlinin “Məslək vuruşunda səngər başında”, Elnarə Akimovanın “Atıldı dağlardan zəfər topları”, “Ermənilərin öldürdüyü uşaqlar”, “Şuşada azan səsi” və s. onlarla məqalələrin toplandığı bu baza zəngin ədəbi-

mədəni, tarixi materailardan ibarətdir. **“Qarabağ Azərbaycanıdır!”** – tammətnli elektron toplu (mövzu ilə bağlı alimlərimizin məqalələri)- məhz həmin günlərdə və sonrakı dövrdə müxtəlif mövzularda yazılmış elmi -ədəbi-publisistik resursları əhatə edir. Hazırda bu Bazanın yeni-yeni yazılarla, materiallarla zənginləşməsi prosesi davam edir.

“İmadəddin Nəsimi-650” – tammətnli elektron toplu (mövzu ilə bağlı alimlərimizin məqalələri)

“Nizami Gəncəvi – 880” - tammətnli elektron toplu (mövzu ilə bağlı alimlərimizin məqalələri)

ANA SƏHİFƏ INSTITUT HAQQINDA ELM YENİ NƏŞRƏLƏR TƏHSİL KONFRANSLAR E-KİTABXANA

Nizami Gəncəvi - 800

 Nizami Gəncəvinin yubileyinə həsr olunan müsabiqə keçirilib
06-05-2021 | 12:51 | [oxunub: 2] ətrafı oxu →

 Azərbaycan ədəbiyyatının dünya gözəli - akademik İsa Həbibbəyli
29-04-2021 | 13:18 | [oxunub: 2] ətrafı oxu →

 "Nizami Gəncəvi yaradıcılığında "Kəlifə və Dimnə" motivləri... - Təhmine Bədəlovanın müsahibəsi
29-04-2021 | 11:55 | [oxunub: 2] ətrafı oxu →

 Nizami Gəncəvinin "İskəndərnamə" poeması haqqında bəzi qeydlər - Zəhra Allahverdiyeva
24-04-2021 | 19:31 | [oxunub: 2] ətrafı oxu →

www.literature.az saytında hazırda sadə alqoritmik axtarış sistemi ilə aşağıda göstərilən elektron məlumat və biblioqrafik bazalar təqdim edilir:

AXTARIŞLAR, TƏDQIQLAR

Azərbaycan povestində İsi Məlikzadə səhifəsi

Azərbaycan povestində İsi Məlikzadə səhifəsi - Vəqif Yusifli
10.09.2021 | 11:09 |

 Heydər Əliyevin "gördüyü" Səməd Vurğun... - Aşlan Səlimov

 Əməd və əsərinə özünüdə nəmünəsi - Akademik İsa Həbibbəyli

 Türk bəliyyənin yorunmaz ideoloqu - Turan Yaxşın - Səfirə Əzizli

 Azərbaycan-Pakistan ədəbi-mədəni əlaqələri - akademik İsa Həbibbəyli

“Axtarışlar, tədqiqlər” -

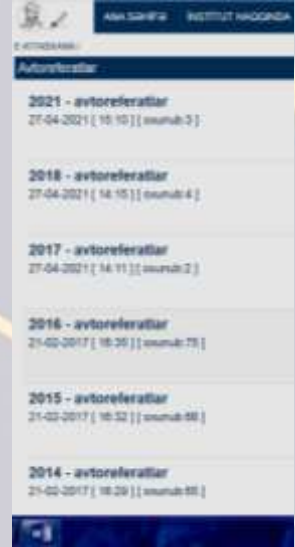
tammətənlı elektron toplu (müxtəlif mövzularda elmi araşdırmalar)

**Ədəbiyyatşünaslıq üzrə müdafiə olunmuş
dissertasiyaların və
avtoreferatlarının tammətənlı elektron bazası**

www.literature.az - saytımızda nəinki ölkəmizdə, həm də xarici ölkələrdən çox müraciət edilən bloklarından biridir. Burada İnstitutumuzda müdafiə edilən tədqiqat işləri və tədqiqatşllar haqqında operativ məlumat yer alır. Eyni zamanda müdafiəyə təqdim edilən işin avtoreferatı Azərbaycan və ingilis dillərində təqdim edilir. Davamlı olaraq sonradan saytın onlayn kitabxana bölməsində xronoloji ardıcılıqla toplanan avtoreferatlarla tanış olmaq olar.

Şüranın iclasları, elmi görüşlər, yubiley tədbirləri və s. haqqında hazırlanan materiallar qrafik fayllar da işlənilməklə, eyni zamanda AMEA-nın www.elm.az və Humanitar və İctimai elmlər bölməsinin <http://hieb.science.gov.az> ünvanlarına da göndərilir.

“Ədəbiyyatşünas alimlərimiz” - elektron məlumat-bibliografiya bazası Elmi dərəcələr və elmi adlara görə sistemləşdirilmiş, ədəbiyyatşünas alimlərimizin tərcümeyihalı, əsərləri, təltifləri və s. haqqında məlumat verilir.

Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda keçirilən konfranslar, simpoziumlar, təqdimatlar və s elektron nəşrləri (CD-DVD) hazırlanaraq Şöbənin və İnstitut kitabxanasının fonduna daxil edilir.

İnstitutun ümumi və əməkdaşların fərdi elmi nəşrləri PDF formatında www.literature.az saytının onlayn-kitabxana bölməsində təqdim və təbliğ edilir.

Ədəbi proses	
Ədəbi proses - 2019 04.02.2021 22.34 [mənbə:3]	etahf oxu →
Ədəbi proses - 2018 04.01.2020 11.26 [mənbə:4]	etahf oxu →
Ədəbi proses - 2017 04.06.2019 10.34 [mənbə:4]	etahf oxu →
Ədəbi proses - 2016 04.06.2019 10.16 [mənbə:4]	etahf oxu →
Ədəbi proses - 2015 04.06.2019 10.19 [mənbə:4]	etahf oxu →
Ədəbi proses - 2014 04.06.2019 10.18 [mənbə:4]	etahf oxu →

“Ədəbi proses” - Davamlı olaraq hər il geniş elmi təhlillərin, tədqiqatların materiallarını əks etdirən tamm’nlı baza saytımızda istifadəçilərə təqdim edilir.

Onlayn-kitabxana

İnstitutun davamlı nəşrləri olunan elmi topluların bütün sayları: **“Poetika.izm”**, **“Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığı”**, **“Müqayisəli ədəbiyyatşünaslıq”** və s.

Ədəbiyyat İnstitutunun yeni elmi nəşrləri və ədəbiyyatşünaslıq sahəsində müdafiə olunmuş dissertasiyaların avtoreferatları – onlayn kitabxananın xüsusi bölmələrində təqdim edilir.

[Ədəbiyyatda Heydər Əliyev obrazı: tarixi gerçəklikdən ideala. II kb ətraflı oxu →](#)

[Ədəbiyyatda Heydər Əliyev obrazı: tarixi gerçəklikdən ideala. I kb ətraflı oxu →](#)

[Müstəqillik dövrü Azərbaycan ədəbiyyatı. 2 cildə, I cild ətraflı oxu →](#)

[Müstəqillik dövrü Azərbaycan ədəbiyyatı. 2 cildə, II cild ətraflı oxu →](#)

[İsa Həbibbəyli. Azərbaycan ədəbiyyatı dövrləşdirmə konsepsiyası və inkişaf mərhələləri ətraflı oxu →](#)

[Almaz Ülvi. Ədəbiyyat ömrü yaşayan əbədiyyət memarı ətraflı oxu →](#)

[Aynurə Mahmudova. Füzuli ədəbi məktəbi. \(XVI -XVIII əsrlər\) ətraflı oxu](#)

→

[Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. Həyatı və yaradıcılığı ətraflı oxu →](#)

[Fəridə Hicran. Azərbaycan mühacirət folklorşünaslığı ətraflı oxu →](#)

[Fəridə Hicran. Zinət əsyalının mifik anlamı ətraflı oxu →](#)

[Gülçin Babayeva. Həbib: həyatı və sənəti ətraflı oxu →](#)

[Lətifə Mirzəyeva. Şəhriyarın Şimali Azərbaycan nəşrləri ətraflı oxu →](#)

[Lütviyyə Əsgərzadə. Hüseyn Cavid: mühiti və müasirləri ətraflı oxu →](#)

[Mahirə Quliyeva. Aşıq yaradıcılığı və dastanlar Şərq poetikası və islami dəyərlər baxımından ətraflı oxu →](#)

[Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun beş ili akademik İsa Həbibbəyli ilə ətraflı oxu →](#)

[Nizami Gəncəvi. "Kəlilə və Dimnə" motivləri ətraflı oxu →](#)

[Paşayeva A. Məni nə vədə Şuşaya yetirərsən? \(Ə.B.Haqverdiyevin «Xortdanın cəhənnəm məktubları» povesti haqqında\) ətraflı oxu →](#)

[Salidə Şərifova. Azərbaycan nəsr janrlarının təşəkkül və formalaşma prosesi \(XX əsrin əvvəllərinə qədər\) ətraflı oxu →](#)

[Salidə Şərifova. Çağdaş Azərbaycan postmodern romanı ətraflı oxu →](#)

[Salidə Şərifova. Klassiklər və müasirlər söz müstəvisində ətraflı oxu →](#)

[Tahirə Məmməd. XX əsr Azərbaycan dramaturgiyasının poetikası ətraflı oxu →](#)

[Аида Фейзуллаева. В свете компаративистики ətraflı oxu →](#)

[Аида Фейзуллаева. Просторы мысли ətraflı oxu → - və s.](#)

EZAMİYYƏTLƏR

2009 - AMEA-nın Naxçıvan bölməsində: filologiya sahəsində müdafiə olunmuş dissertasiyaların məlumat bazasının genişləndirilməsi, qarşılıqlı mübadilə əməliyyatlarının aparılması və s. sahədə görüşlər keçirildi. AMEA-nın müxbir üzvü Əbülfəz Quliyevin təqdim etdiyi **Naxçıvan Bölməsinin** Incəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun əməkdaşlarının elmi əsərlərinin siyahıları əsasında biblioqrafiya hazırlanılmasına başlanıldı.

2012 -Azərbaycanın Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin göstərişinə əsasən **Yardımlı və Lerik** rayonlarında ədəbi-mədəni mühitin turizm imkanları nın öyrənilməsinə dair arayışın hazırlanması.

2013 - **Rusiya** Elmlər Akademiyası M.Qorki adına Dünya ədəbiyyatı İnstitutu: “Rusiya və MDB xalqları ədəbiyyatı”, analoji işlər görmüş “İnformasiya-texnoloji qrupu” ilə təcrübə və informasiya mübadiləsi aparıldı, birgə fəaliyyətlər planlaşdırıldı. İnformasiya-texnoloji qrupunun rəhbəri filologiya elmləri doktoru V.L Klyaus şöbənin Əsasnaməsinə dair yeni fikirlər açıqladı və proqramçı-mühəndisi Y.Y Şarapova “Təxəllüslər” elektron məlumat bazası, A.D.Dubanosova Fundamental Elektron Kitabxana və mətnlərinin rəqəmləşdirilməsinə dair “Tələblər” paketi ilə bizi tanış etdi. Konfransların internet-tranlyasiyasının təşkili, materialların arxivləşdirilməsi, mult-mediya nəşrlərinin hazırlanması məsələləri haqqında söhbətlərimiz oldu. “Rusiya və MDB xalqları ədəbiyyatı” şöbəsinin müdiri, professor, filologiya elmləri doktoru, Rusiya EA-nın həqiqi üzvü, K.K Sultanovla alimlərimiz üçün maraqlı ola biləcək “Evimizdən dünyaya. Ədəbiyyatda etnomilliyet eynilik və mədəniyyətlərarası dialoq” mövzusu və Dünya ədəbiyyatı İnstitutu ilə birgə azərbaycanlı alim, yazıçı və şairlərinin yubiley tədbirlərinin, elmi görüşlərin keçirilməsinə dair söhbətlər aparıldı.

2015 – **Qax rayon** Mədəniyyət şöbəsi və Mərkəzləşmiş Kitabxan Sisteminin birgə təşkil etdiyi “Ədəbiyyatşünas bibliograf Ə.T.Əfəndiyevə həsr olunmuş tədbir.

Pandemiya dönmündə

Ədəbiyyat İnstitutunun bütün əməkdaşları ilə onlayn əlaqə yaradılaraq, onların pandemiya dövründə yaradıcılıq məhsullarının təbliği və təqdimi işi operativ təşkil edilmişdir. Əməkdaşlarla onlayn-əlaqə Sosial şəbəkələrdə - youtbe.com, facebook.com – Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun alimlərinin pandemiya şəraiti ilə əlaqədar onlayn keçirilən beynəlxalq elmi konfranslarda, simpoziumlarda, elmi sessiyalarda, yubiley tədbirlərində iştirakı geniş işıqlandırılmışdır.

İllər	İklim İstiqamətindəki nəticələr	Kitablar	MİT (qalın m.traf, bəzi)	Xarici 7	Sayıdır	Video- çarxlar	q- nəşr
2001	3	1	3				22 749 (kitab ələ 74780(çap))
2002	4		1				21 749 (kitab ələ 74780(çap))
2003	3		2				22 İklim (qalın çap)
2004	7		3				27 İklim (qalın çap)
2005	3		16	2			23 İklim (qalın çap)
2006	4		13	1			11 İklim (qalın çap)
2007	4		13				3 İklim (qalın çap)
2008	4		13	1			22 İklim (qalın çap)
2009	6	1	6	2			22 İklim (qalın çap)
2010	3	1	3				4 İklim (qalın çap)
2011	3	2	4	1			1 nəşr (qalın çap)
2012	3	1	6	1			3 nəşr (qalın çap)
2013	2		13	2	28	1	1 nəşr (qalın çap)
2014	3		3	1	394	1	2 nəşr (qalın çap)
2015	1		10	2	1784	7	1 İklim (qalın çap)
2016	4	1	13	1	2023	37	3 nəşr (qalın çap)
2017	2	2	17	1	2762	98	7 nəşr (qalın çap)
2018	2	4	3		2143	27	1 nəşr (qalın çap)
2019	4		5		2343	110	2 nəşr (qalın çap)
2020	2		7	1	2143	67	4 nəşr (qalın çap)
2021	1		3		2030	16	2 nəşr (qalın çap)
	76	13	162	17	16 814	404	110 adda

Cədvəl: 2001-2021-ci illər

“Elmi informasiya” şöbəsinin 2022-ci il üçün hesabatı

Filoloji tədqiqatların informasiya təminatı və ədəbiyyatşünaslığa dair məlumat resurslarının təşkil edilməsi və təbliği Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun “Elmi informasiya və tərcümə” şöbəsinin əsas fəaliyyət istiqamətidir. 2022-ci ilin birinci yarısında bu sahədə işlər davam etdirilmişdir.

Şöbə Ədəbiyyat İnstitutunun elmi fəaliyyətinin bütün sahələrinin, ədəbiyyatşünas alimlərin yaradıcılığının məhsullarının operativ informasiya təminatını, təbliğini və yayımlanmasını təmin edən tədbirlər kompleksi Həyata keirir. Eyni zamanda, şöbədə Azərbaycan və eləcə də dünyada ədəbi-mədəni həyatda baş verən əlamətdar hadisələrə və tarixi günlərə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə yubileyləri qeyd edilən yazıçı və şairlərə, ədəbiyyatşünas alimlərə və s. mövzulara həsr edilmiş rəqəmsal elmi resurslar istehsal edilir. Ədəbiyyat İnstitutunda aparılan bütün elmi tədbirlər, müdafiələr, seminarlar, müzakirələr, konfrans və simpoziumlar, görüşlər, müsabiqələr və s. İnstitutun saytında www.literature.az – geniş işıqlandırılır. Sosial şəbəkələrdə, Azərbaycan ədəbiyyatı və Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığının elmi tədqiqat resurslarının populyarlaşması reallaşdırır. Materiallar müntəzəm olaraq www.literature.az saytında Azərbaycan, rus və ingilis dillərində yerləşdirilir.

2022-ci ilin birinci yarısında Elmi informasiya və tərcümə şöbəsi www.literature.az –saytında əsaslı yenilənmə işləri aparılmış, saytın daha aktual olan blokları təkmilləşdirilmiş, interfeys strukturu sadələşdirilmiş, yeni blok: Rəqəmsal resurslar - əlavə edilmişdir.

Literature.az

Sayt üzrə illik analitik statistika (Cədvəllər əlavə edilir)

İzlənmə - 257 508
Resurslardan istifadə – 133 200
İstifadəçi – 127 600
Yeni istifadəçi – 126 769
Saytda üzvi axtarış – 42 794
Birbaşa müraciət - 14 806
Sayta yönləndirmə - 5 345
Sosial istifadə – 64 940

İzlənmə mənbəyi:

Smartfon- 48,8%
PC – 48,2%
Planşet – 3,0%

Ölkələr üzrə :

Asiya – 86,51%
Amerika – 7,04%
Avropa – 6,45%
Azərbaycan – 80,35%
ABŞ – 6,74 %
Türkiyə - 13%
Rusiya 0,4%
Almaniya – 0,2%

RƏQƏMSAL RESURLAR – burada yerləşdirilən bazalar daim yenilənir və işləkdir.

1.“Ədəbiyyatşünaslığımızın “Qarabağnaməsi” - Rəqəmsal resurslar saytının strukturunda yaradılmış yeni blokdur: Tammətənlı rəqəmsal bazadır. Bu baza ədəbiyyatşünas alimlərimizin, ədəbiyyatşünaslıq elmimizin Azərbaycan

respublikası prezidenti İlham Əliyevin “Qarabağ Azərbaycanıdır!” çağırışına köklənmiş informasiya resurslarıdır. Bazaya 150 adda resurs PDF formatda və xüsusi dizaynda, şəkillərlə və yeniləri də əlavə edilməklə işlənilməkdədir/*İcraçılar: Z.Əliyeva, S.İbrahimova.*

1. Kitablar. Monoqrafiyalar.
2. Elmi araşdırmalara (Məqalələr, tezislər, müsahibələr və s.).

3. Bədii-publisistik materiallar.

Bazanın mövzu əhatəsi də genişdir: 44 günlük Vətən mücadiləsi boyunca Qarabağ savaşı, Milli qəhrəmanlarımız, 1-ci və 2-ci Qarabağ müharibəsindəki Vətən təəssübkeşləri, Şəhidlərimiz, Qarabağ ədəbi mühiti, Qarabağ poeziyası, Qarabağa dair müxtəlif ədəbi-mədəni, tarixi hadisələrə dair alimlərimizin araşdırmaları və s.

Bazadan ali və orta məktəb şagird və tələbələri, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar, eləcə də bütün dünyada Azərbaycanın Qarabağla bağlı ədəbi yaddaşını və müasir çağda ədəbiyyatşünslarımızın bu sahədə çalışmalarını öyrənmək, izləmək istəyənlər hər 3 dildə - Azərbaycan, rus, ingilis - istifadə edə biləcəkdir. Hazırda materialların tərcüməsi, formatlaşdırılması və sayta yerləşdirilməsi üzrə işlər davam etməkdədir.

2. “Nizami Gəncəvi – 880” - tammətli rəqəmsal baza “2021 - Nizami Gəncəvi ili”nə həsr olunmuşdur. Baza böyük mütəfəkkir şair haqqında - alimlərimizin yaradıcılıq materiallarını – kitab, monoqrafiya, məqalə, tezis, məruzə və s. ibarətdir. Yubiley ili bitməsinə baxmayaraq, Nizami irsinin müxtəlif rakurslardan tədqiqinə həsr olunmuş materiallar davamlı olaraq bazaya əlavə edilməkdədir.

3. “Ədəbiyyatşünas alimlərimiz” - elektron məlumat-biblioqrafiya bazası davamlı olaraq yenilənir. Ədəbiyyatşünas alimlərimizin elmi yaradıcılıq nailiyyətləri, əldə edilən yeni

elmi nəticələri, nəşrləri və s. ilə tamamlanmaqdadır/*İcraçı: Z.Əliyeva/*.

1. AMEA-nın həqiqi üzvlər
2. AMEA-nın müxbir üzvləri
3. Filologiya üzrə elmlər doktorları
4. Filologiya üzrə fəlsəfə doktorları
5. Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun Fəxri doktorlar

4. Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu – rəqəmsal bazada İnstitut və onun əməkdaşlarının fəaliyyətini işıqlandıran materallar, KİV-də getmiş yazılar və s. toplanır.

5. Ədəbi proses - Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda xüsusi formatda hər il davam edən yaradıcılıq müşavirələrinin yekun toplularından ibarət tammətli rəqəmsal bazadır. Baza akademik İsa Həbibəylinin “Ədəbi proses” problemlərinin elmi səviyyədə gündəmə gətirilməsi yaradılıq müşavirələri ənənəsinin yenidən – 2013-cü ildən - bərpa edilməsi təklifindən sonra davamlı nəşr edilən topluların tam rəqəmsal variantı kimi yaradılmışdır/*İcraçı: Z.Əliyeva/*

6. Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu əməkdaşlarının elmi əsərləri –rəqəmsal biblioqrafik bazadır. 2013-2021-ci illərdə əməkdaşların nəşr olunmuş elmi əsərlərini, İnternet resursları da daxil olmaqla əhatə edir /*İcraçılar: Z.Əliyeva, S.İbrahimova/*.

7. İmadəddin Nəsimi - Baza alimlərimizin Nəsimiyə həsr olunmuş yaradıcılıq materialları və videoresrslardan ibarətdir. Hazırda təkmilləşdirmə və redaktə işləri aparılır/*İcraçılar: Z.Əliyeva, S.İbrahimova/*.

8. Video-resurslar – Ədəbiyyatşünas alimlərimiz, Azərbaycan ədəbiyyatı və onun görkimli şəxsiyyətləri, İnstitutun fəaliyyəti haqqında hesabatları, konfranslar, müxtəlif tədbirlər və s. haqqında elmi bilikləri əks etdirən, xüsusi dizaynda və formatda hazırlanmış, gənc nəsil və Azərbaycan ədəbiyyat və onun araşdırıcılarını tanıdan maaariflendirici

xarakterli resurslardır. Nizami Gəncəvi adına ədəbiyyat İnstitutunun saytından youtube kanalına keçidlə təqdim olunur.

Saytın bölmələri üzrə aşağıda göstərilən əməliyyatlar aparılmışdır /İcraçılar: Z.Əliyeva, S.İbrahimova:

- *Mətnlərin yığılması, formatlaşdırılması, redaktə və korrektə işləri;*
- *Qrafik faylların, fotoların müvafiq proqramlarda işlənilməsi;*
- *Yeni nəşrlərə annotasiyaların, reklamların, elanların, video-materyalların hazırlanması və yerləşdirilməsi;*
- *Youtub-da xüsusi kanalda video-təqdimatların yerləşdirilməsi;*
- *İnstitutun fəaliyyəti haqqında və əməkdaşların nəşr və dərc edilmiş əsərləri haqqında materyalların İnternet səhifələrində , müxtəlif saytlarda, e-kitabxanaların kataloqlarında axtarışı, toplanması, sistemləşdirilməsi və s.*
- *Saytdakı mətnlərin, annotasiyaların tərcüməsi, redaktəsi və yerləşdirilməsi.*

2022-ci ildə

Elmi nailiyyətlərin işıqlandırılması – Müdafiə olunmuş dissertasiyalar, avtoreferatlar və müəllifləri olan dissertantlar haqqında məlumatlar, elmi seminarlar, müzakirələr, Elmi şuranın icları və s. haqqında informativ materyallar operativ şəkildə saytda verilir. Azərbaycan, rus, ingilis dillərində yerləşdirilən avtoreferatlar onlayn kitabxanada xronoloji ardıcılıqla təqdim edilir.

1. İnstitutun davamlı nəşrləri olunan elmi topluların bütün sayları: **“Ədəbi proses”, “Poetrikaşizm”, “Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığı”, “Müqayisəli ədəbiyyatşünaslıq”?** – onlayn kitabxananın xüsusi bölməsində təqdim edilir.

Şöbə əməkdaşlarının iştirak etdiyi tədbirlər:

12 Aprel – Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu əməkdaşlarının Şuşa səfəri.

11 May - Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu və Sabirabad Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə böyük Azərbaycan şairi, satirik poeziyamızın qüdrətli nümayəndəsi Mirzə Ələkbər Sabirin 160 illiyinə həsr olunmuş “Mirzə Ələkbər Sabirin sənət idealları və müasir dövr” adlı elmi konfrans.

21 May - Bakı şəhəri, şəhid İlqar Məmmədov adını daşıyan 298 sayılı məktəbdə də digər təhsil müəssisələri kimi “Şuşa ili” çərçivəsində 44 günlük Vətən müharibəsinin kuliminasiya nöqtəsi olan “Əziz Şuşa, sən azadsan!”- simvolu ilə tədbir.

Nəşriyyat fəaliyyəti:

Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat institutunun əməkdaşlarının 2022-ci ildə nəşr edilmiş əsərlərinin bibliografiyası üçün materaillərin toplanması və sistəmləşdirilməsi işləri davam etdirilir.

Müstəqillik illərində ədəbiyyatşünaslıq sahəsində müdafiə olunmuş Dissertasiyaların bibliografiyası (1991-2022-ci illər) üzərində iş davam edir.

1. *Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat institutunun əməkdaşlarının elmi əsərləri – 2021: bibliografik göstərici. – Bakı: 2022. /İcraçılar: Z.Əliyeva, S.İbrahimova.*
2. *Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat institutunun əməkdaşlarının elmi əsərləri – 2021: bibliografik göstərici. – Bakı: 2022. /İcraçılar: Z.Əliyeva, S.İbrahimova.*
3. *Zakirə Əliyeva. “Nizami Gəncəvi ili”ndə Ədəbiyyat İnstitutu alimlərinin elmi-tədqiqatları*

və ictimai fəaliyyətləri // Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığı. – 2022. – №1. – s. 24-35.

1. *Zakirə Əliyeva. Nazim Hikmət -120: Dəmir pəncərələrdən asma bağçalar seyrinə - Zakirə Əliyeva // Ədəbiyyat qəzeti. – 2022. – 27 sentyabr.*
2. *Zakirə Əliyeva. "Qarabağda talan var" haraylı ədəbiyyatşünas alim - Fəridə Hicran - Zakirə Əliyeva // Ədəbiyyat qəzeti. – 2022. – 19 sentyabr.*
3. *Zakirə Əliyeva. Melike Günyüz hikayelerinin çocukların düşünce hayatının başlangıcındaki anlamı // The International Symposium on Melike Günyüz. – Türkiyə, 2022.*
4. *Zakirə Əliyeva. Petrol çıxarma bilimsel çalışmalarının literatüre etkisi // International Antalya Scientific Research and Innovative Studies Congress 18-21 December 2021/ Antalya, Side: Proceeding Book abstracts and full texts. – Antalya, 2022. - <https://dduvs.in.ua/en/2021/11/05/antalya/>*
5. *Zakirə Əliyeva. Türk ulusal-kültürel hafizimizin ve bilimselteknolojik edebiyatımızın popülerleşmesi üzerine //Ege zirvesi 7. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, 24 - 25 Aralık 2022, İzmir (T.C.). Tam Metin Kitabı. – s.*
6. *Zakirə Əliyeva. Çocuklara ve gençlere toplumun davranış ve değerlerini anlatan filmlerin tanıtımı // 9. Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı sempozyumu, 21-23 Ekim, Erzurum (T.C.). Tam Metin Kitabı. – s.*

7. Zakirə Əliyeva. *Möhkəm elmi təməl və populyarlaşmanın böyük təkanverici qüvvəsi. Və ya gözəl olanın tərifə ehtiyacı yoxdur //Elm qəzeti.-2022. -*
8. Zakirə Əliyeva. “Nizami Gəncəvi ili” elmi biliklərin populyarlaşdırılması kontekstində: ön söz // Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu əməkdaşlarının elmi əsərlərinin bibliografiyası-2021. – s.
9. Zakirə Əliyeva. *Sözümüz 1928-ci il Mart soyqırımı haqqındadır....*
<https://science.gov.az/az/news/open/20343>
10. Zakirə Əliyeva. “Təfərrüatı tərcümeyi-halında” Xalq yazıçısı Anar-84 ..
<https://literature.az/?lang=aze&page=339&newsId=117705>
11. Sona İbrahimova. *Sözüm, Gözüm, Özüm Şuşa! ...*
<https://literature.az/?lang=aze&page=316&newsId=117794>

Təqdimatlar: Azərbaycan ədəbiyyatı, ədəbiyyatşünaslığı və ədəbi tənqidinin müxtəlif tarixi məsələlərinə və mərhələlərinə həsr edilmiş elektron resursların hazırlanması sahəsində aşağıdakı təqdimatlar tərtib və təqdim edilmişdir:
/İcraçılar: Z.Əliyeva, S.İbrahimova

1. *Ümummilli lider Heydər Əliyev – 99*
2. *Anım günü – 27 Sentyabr*
3. *31-Mart Soyqırımı*
4. *Azərbaycan – Özbəkistan: ədəbi əlaqələr*
5. *Azərbaycan- Pakistan ədəbi əlaqələri*
6. *Çingiz Sasani – 90*
7. *Əhməd Ağaoğlu -150*
8. *Ədəbiyyatşünas akademik Bəkir Nəbiyev*
9. *Əhməd Cavad – 130*
10. *Hüseyn Cavid - 140*
11. *Xurşidbanu Natəvan - 190*
12. *İstiqlal şairləri: Əhməd Cavad və Mehmet Akif Ersoy*
13. *Qanlı Yanvar faciəsi*
14. *Qarabağda talan var. Fəridə Hicran*
15. *Qəzənfər Paşayev – 80*
16. *Qulam Məmmədli -125*
17. *Məmməd Səid Ordubadi – 150*
18. *Mirzə Fətəli Axundov - 210*
19. *Mirzə Ələkbər Sabir – 160*
20. *Müstəqillik ən böyük dəyərimiz və sərvətimizdir*
21. *Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun hesabatı*
22. *Ömər Faiq Nemanzadə - 150*
23. *Şirindil Alışanlı – 70*
24. *Zəfər günü – 8 Noyabr*

25. *Yaddan çıxmayan Xocalı*

youtube kanalında - Azərbaycan ədəbiyyatı və ədəbiyyatşünaslığını təqdim və təbliğ edən ayrı-ayrı mövzularına həsr olunmuş elmi məzmunlu video-təqdimatlar, video-çarxlar tərtib edilərək təqdim və təbliğ olunur.